

НАСТАВНИ ПРОГРАМ ЗА ПРЕДМЕТ: ПОЗНАВАЊЕ ДРУШТВА

РАЗРЕД: ПЕТИ

СЕДМИЧНИ БРОЈ ЧАСОВА: 2

ГОДИШЊИ БРОЈ ЧАСОВА: 72

ОПШТИ И ПОСЕБНИ ЦИЉЕВИ ПРОГРАМА:

Општи циљ програма

Циљ наставе познавања друштва је да оспособи ученике са оштећеним видом за разумијевање друштвених односа, схватање њихове међусобне условљености и повезаности и заинтересује ученике за активно усвајање знања из друштвених наука на вишим нивоима образовања, те да допринесе примјени стечених знања.

Посебни циљеви програма

- стицање знања о географском положају Републике Српске на карти БиХ, и БиХ на географској карти Балкана и Европе;
- стање основних знања о друштвеним збивањима као увод у учење историје и географије;
- кориштење разних извора знања и пикупљање материјала (књиге, текстове, новац, чланке из новина итд.) као историјске грађе карактеристичне за то раздобље;
- на основу упознавања и класификације историјске грађе развијање способности уочавања свједока прошлости и развијање позитивног става према традицији;
- стицање основна знања о Републици Српској и Ф БиХ, заједници равноправних народа и националних мањина које живе у оквиру државних граница БиХ, Републике Српске;
- упознавање борбе и жртве српског народа за национално, социјално, културно и економско ослобођење у прошлости и развијање љубави према отаџбини;
- упознавање живота и рада српског и других народа и народности у БиХ, РС и услова за њихов социјални, културни и економски просперитет;
- стицање основних знања о природним, привредним и културним богатствима Републике Српске, Ф БиХ;
- упознавање републичке симболе (грб, застава, химна) Републике Српске и Ф БиХ;
- способност кориштења рељефном картом и картографским знацима;
- побољшање способности за демократски начин комуницирања;
- оспособљавање за коришћење средстава масовних комуникација.

САДРЖАЈИ ПРОГРАМА :

Наставна тема

Оквирни број часова

1. БиХ и Република Српска	6
2. Природно географске карактеристике РС и Федерације БиХ	9
3. Привреда у РС и Федерацији БиХ	8
4. Друштвено-географске карактеристике	11
5. Далека прошлост	13
6. Прошлост	15
7. Комуникација и друштво	6
8. Излети и посјете	4

Исходи учења	Садржаји програма /Појмови	Корелација са другим наставним предметима
Тема 1: БиХ и Република Српска (6)		
<p>Ученик треба да :</p> <ul style="list-style-type: none"> • покаже назив и положај БиХ и РС на раљефној географској карти; • наброји са којим сусједним државама граничи БиХ и РС; • наброји и анализира симболе БиХ (грб, застава, химна); • именује који је главни град БиХ, а који РС. 	<ul style="list-style-type: none"> • Назив и положај на географској карти; • БиХ, држава са два ентитета; • Симболи БиХ.. 	<p>Ликовна култура (површина, маса, волумен, линија и тродимензионалност) Српски језик (Садржаји из књижевности и културе изражавања) Музичка култура (Дјечије стваралаштво)</p>
Тема 2: Природно географске карактеристике Републике Српске и Федерације БиХ (9)		
<p>Ученик треба да :</p> <ul style="list-style-type: none"> • идентификује назив и географски положај равница, котлина, поља и планина; • приказује на нијемој рељефној географској карти; • наброји најпознатије ријеке и језера, уочи положај и дужину БиХ обале (20 km); • уочи каква је повезаност Неума са другим морима, значај за туризам; • препозна каква је клима у БиХ. 	<ul style="list-style-type: none"> • Рељеф БиХ; • Ријеке и језера; • Јадранско море; • Клима у БиХ. 	<p>Ликовна култура (површина, маса, волумен, линија и тродимензионалност) Познавање природе (животне заједнице)</p>
Тема 3: Привреда у Републици Српској и Федерацији БиХ (8)		
<p>Ученик треба да :</p> <ul style="list-style-type: none"> • дефинише шта је то привреда; • наброји гране привреде; • разликује гране привреде; • пољопривреда, шумарство, енергетика; • рударство, индустрија, саобраћај и туризам. 	<ul style="list-style-type: none"> • Пољопривреда и шумарство; • Енергетика и рударство; • Индустрија; • Саобраћај и туризам. 	<p>Познавање природе (Животне заједнице)</p>
Тема 4: Друштвено-географске карактеристике (11)		

<p>Ученик треба да :</p> <ul style="list-style-type: none"> • именује народе и националне мањине у БиХ,-идентификује вјерске културне објекте; када су изграђени (година); ко су градитељи; • разликује обичаје и традицију народа и народности БиХ, Идентификује важније културне установе, позоришта, библиотеке, галерије; • наброји сусједи БиХ и именује њихове главне градове. 	<ul style="list-style-type: none"> • Становништво у БиХ; • Вјерски и културни објекти; • Обичаји и традиција народа и народности БиХ; • Насеља, привредни и културни центри у РС и ФБиХ; • Сусједи БиХ; 	<p>Ликовна култура (цртање, моделовање тродимензионалних облика) Српски језик (садржаји из књижевности и културе изражавања)</p>
<p>Тема 5: Далека прошлост (13)</p>		
<p>Ученик треба да :</p> <ul style="list-style-type: none"> • анализира свједоке прошлости (насеља, тврђаве, ископине, зидине, оруђа, новац, књиге, културно- историјске споменике),; • покаже начин живота и занимање Словена; • зна које су биле прве српске државе; • објасни какав је живот био у Босни када је она била под турском влашћу, идентификује облик отпора (буне и устанци) против турске власти. 	<ul style="list-style-type: none"> • Прошлост; • Досељавање Славена на Балканско полуострво; • Прве српске државе; • Постанак Босне; • Турска освајања, пад Босне под турску власт; • Буне и устанци у БиХ. 	<p>Ликовна култура (цртање, слике, модели објеката – макете, моделовање тродимензионалних облика) Српски језик (садржаји из књижевности и културе изражавања)</p>
<p>Тема 6: Прошлост (15)</p>		
<p>Ученик треба да :</p> <ul style="list-style-type: none"> • објасни какав је живот БиХ био под аустроугарском влашћу (борба Срба за школску и црквену анатомију); • именује узроке и повод Првог свјетског рата (Сарајевски атентат); • дефинише кад је почео Први свјетски рат, 	<ul style="list-style-type: none"> • БиХ под Аустроугарском; • Први свјетски рат; • Завршетак Првог свјетског рата и стварање државе Срба, Хрвата и Словенаца; • Други свјетски рат; • НДХ и страдање Срба, Јевреја и Рома; • Стварање СФРЈ и СР 	<p>Ликовна култура (цртање, слике, моделовање тродимензионалних облика) Српски језик (садржаји из књижевности и културе изражавања)</p>

<ul style="list-style-type: none"> • објасни страдање Срба у Првом свјетском рату; • објасни када је завршен Први свјетски рат и створена држава СХС; • дефинише када је Њемачка напала Југославију; • објасни пораз и подјелу Југославије; • објасни геноцид над српским, јеврејским и ромским народом; • дефинише када је ослобођена Југославија и проглашена ФНРЈ; • објасни када је почео и завршио рат у БиХ и како је створена РС. 	<p>БиХ;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Распад СФРЈ 1991/92. 	
<p>Тема 7: Комуникација и друштво (6)</p>		
<p>Ученик треба да :</p> <ul style="list-style-type: none"> • препозна неспоразуме у комуникацијама, ненасилну комуникацију; • да разликује индивидуалну (писмо, телефон) комуникацију и средства масовне комуникације (штампа, радио, ТВ). 	<ul style="list-style-type: none"> • Заједничко живљење и комуникација међу људима; • Средства комуникација. 	<p>Музичка култура (дјечије стваралаштво) Српски језик (садржаји из књижевности и културе изражавања)</p>
<p>Тема 8: Излети и посјете (4)</p>		
<p>Ученик треба да :</p> <ul style="list-style-type: none"> • упозна своју отаџбину; • развија љубав према својој отаџбини и историјским тековинама. 		

ДИДАКТИЧКА УПУТСТВА И ПРЕПОРУКЕ:

- неопходно је доста времена посветити вођењу ученикове перцепције на рељефној карти (потребно доста вјежбе);
- подстицати ученика да у већој мјери самостално трага за одговорима и сам доноси закључке;
- рељефна карта, уџбеник, наставни листови, Брајева машина, књиге, нијема рељефна карта, модел рељефа.